

Ontwerp-projectplan Waterwet

Aanleg stuw en vispassage Goorloop (stuw 234D)

Document titel	Ontwerp-projectplan Waterwet Aanleg stuw en vispassage Goorloop (stuw 234D)
Verkorte document titel	Aanleg stuw en vispassage Goorloop
Status	Definitief

1	AANLEG STUW EN VISPASSAGE GOORLOOP BIJ STUW 234D TE AARLE-RIXTEL	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Ligging en begrenzing plangebied	5
1.3	Beschrijving van de waterstaatswerken (=gewenste situatie)	6
1.4	Effecten van het plan	7
1.5	Wijze waarop het werk zal worden uitgevoerd	7
1.6	Beschrijving van de te treffen voorzieningen, gericht op het ongedaan maken of beperken van nadelige gevolgen.	8
1.7	Legger, beheer en onderhoud	8
1.8	Afstemming	9
2	VERANTWOORDING	10
2.1	Verantwoording op basis van wet- en regelgeving	10
2.2	Verantwoording op basis van beleid	10
2.3	Benodigde vergunningen en meldingen	10
3	RECHTSBESCHERMING	12
4	BIJLAGEN	13

LEESWIJZER

Het projectplan geeft invulling aan artikel 5.4 van de Waterwet voor de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk. Het projectplan “Aanleg stuw en vispassage Goorloop” bestaat uit drie delen. In hoofdstuk 1 wordt beschreven wat het waterschap gaat doen en hoe het werk wordt uitgevoerd. Hoofdstuk 2 geeft een toelichting op waarom dit werk wordt uitgevoerd. Dit deel is, met andere woorden, de onderbouwing van het plan. Hoofdstuk 3 geeft informatie over rechtsbescherming en procedures.

1 AANLEG STUW EN VISPASSAGE GOORLOOP BIJ STUW 234D TE AARLE-RIXTEL

Dit projectplan heeft betrekking op de nieuwbouw van stuw 234D, in combinatie met de aanleg van een vispassage, in de Goorloop ter hoogte van Het Laar 12 te Aarle-Rixtel.

1.1 Aanleiding en doel

Huidige situatie

Stuw 234D is een stuw in de Goorloop naast het gemaal en de achterliggende sifonduiker onder het Wilhelminakanaal. Het is één automatische bediende kantelstuw met een doorstroombreedte van 2,40 meter. De stuwconstructie is volledig in beton uitgevoerd. Het te overbruggen peilverschil is 0,70 meter. De beperking in deze situatie is de zeer beperkte waterdiepte in de achterliggende sifonduiker.

Figuur 1. Ligging stuw 234D

Figuur 2. De huidige stuw 234D bij gemaal Wilhelminakanaal.

Knelpunten in de huidige situatie

Eén van de taken van waterschap Aa en Maas is werken aan een gezond en natuurlijk watersysteem. Het waterschap wil voldoen aan de eisen die de Europese Kaderrichtlijn Water stelt, door maatregelen te treffen om de ecologische kwaliteit van wateren te vergroten. Eén van die maatregelen is het herstellen van vismigratieroutes door de aanleg van vispassages. Met name stuw en gemalen vormen een onneembare barrière voor vissen die stroomopwaarts willen trekken. Om leefgebieden te ontsnipperen en vispopulaties weer met elkaar in contact te brengen, maakt het waterschap deze waterbouwkundige objecten weer vispasseerbaar.

Ook stuw 234D in de Goorloop is in de huidige situatie een obstakel voor vissen. Voor de gehele Goorloop geldt de ambitie om deze vrij optrekbaar te maken voor vissen, ten behoeve van een gezonde visstand en een goed functionerend natuurlijk systeem.

Doelstelling

De doelstelling van dit projectplan is het vispasseerbaar maken van stuw 234D door middel van de nieuwbouw van de stuw op een nieuwe locatie en de aanleg van een De Wit vispassage.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

In dit projectplan is de aanleg van een nieuwe stuw 234D in combinatie met een De Wit vispassage beschreven (zie locatie in figuur 1). Het aanleggen van een vispassage langs de bestaande stuw op de huidige locatie is niet mogelijk gebleken, omdat de waterdiepte in de sifon direct achter de stuw zeer beperkt is en daarmee de stroomsnelheden hoog. Het sifon blijft daarmee een belemmering voor vismigratie. Door de stuw te verplaatsen naar de benedenstroomse zijde van het sifon wordt de waterkolom in het sifon flink vergroot en de stroomsnelheden daarmee verlaagd tot waarden waar vissen tegenop kunnen zwemmen. De huidige en nieuwe locatie van de stuw is weergegeven in figuur 3.

Een De Wit vispassage is een technische constructie die weinig ruimte vraagt. De aan te leggen voorzieningen beperken zich qua ruimtebeslag tot de directe omgeving van de uitstroom van het sifon onder het Wilhelminakanaal en kunnen gerealiseerd worden binnen de gronden die in eigendom en beheer van waterschap Aa en Maas zijn (profiel en oever van de Goorloop). Voor de realisatie is geen grondverwerving noodzakelijk. Wel komt de constructie op de nieuwe locatie binnen de omheining van het bedrijventerrein van Bavaria te liggen. Hierover is vooraf overleg gevoerd met Bavaria en overeenstemming bereikt. Er liggen reeds afspraken vast over de toegang via het bedrijventerrein ten behoeve van onderhoud aan de Goorloop en de EVZ. De bereikbaarheid van stuw en vispassage is in dat kader dus ook geborgd.

Figuur 3. Huidige en beoogde nieuwe locatie stuw 234D

1.3 Beschrijving van de waterstaatswerken (=gewenste situatie)

De stuw wordt verplaatst en direct stroomafwaarts van het sifon geplaatst. Zodoende wordt een nieuwe stuw en vispassage aan de andere (noord)zijde van Wilhelminakanaal gerealiseerd. De nieuwe stuw wordt een automatische kantelstuw (drempelhoogte NAP +12,75m, dagmaat stuw BxH = 3,00 x 1,30m).

De vispassage wordt gesitueerd op de linkeroever. Een De Wit vispassage is een betonnen constructie die in het talud kan worden aangebracht, door of om de damwand van de stuw heen. Stuw en vispassage vormen zo een compact geheel. De De Wit vispassage bestaat uit een langwerpige, gesloten bak met binnenin tussenschotten die de bak in kamers verdelen. In ieder tussenschot is een opening (venster) aangebracht. De vensters in de tussenschotten sluiten aan op de bodem. Op de bodem van de kamers wordt een laag breuksteen aangebracht zodat een traploze bedding ontstaat. De openingen verspringen ten opzichte van elkaar afwisselend links en rechts van de lengteas van de vispassage. Hierdoor ontstaat een slingerend stromingspatroon dat zorgt voor een verhoogde energiedemping en afremming van de stroomsnelheid. De bovenkant van de vispassage is afgewerkt met afdekroosters die gedemonteerd en gelicht kunnen worden. Zo kan het binnenwerk van de vispassage eenvoudig onderhouden worden.

In figuur 4 is een referentiebeeld van een De Wit passage langs een stuw weergegeven. De tabel in figuur 5 bevat een overzicht van de vissoorten waarvoor deze vispassage met name is bedoeld.

Figuur 4. Referentiefoto van een De Wit-vispassage langs een stuw, in dit geval in de Aa bij Veghel (bron: waterschap Aa en Maas)

Afmetingen

Voor een De Wit vispassage wordt standaard uitgegaan van een peilsprong per trap van 5 cm. Deze De Witvispassage bij stuw 234D wordt uitgerust met 12 bekkens (BxL = 1,20 x 1,00m met

vensters BxK = 0,20 x 0,30m). Het rustbekken wordt als zevende uitgevoerd, ter hoogte van de nieuw beoogde stuw. De constructie wordt aan beide zijden voorzien van een schuifafsluiter. De passage wordt in staal uitgevoerd en afgedekt met niet-overrijdbare roosters. Stuw en vispassage worden op relatief korte afstand (circa 20 meter) van de sifon gebouwd.

1.4 Effecten van het plan

Voor de stuw en vispassage is een gedetailleerd ontwerp opgesteld (Definitief Ontwerp), waarvoor de volgende uitgangspunten zijn gehanteerd:

- 1) De nieuwe stuw krijgt hetzelfde afmetingen en streefpeil als de huidige stuw;
- 2) De vispassage dient te functioneren (passeerbaar te zijn voor de doelsoorten) gedurende ten minste 90% van de tijd tijdens de migratieperiode (februari - juni);
- 3) De vispassage mag geen negatief effect hebben op het peilbeheer in de Goorloop en het handhaven van de geldende streefpeilen.

Het verschuiven van de stuw naar de benedenstroomse zijde van het Wilhelminakanaal betekent dat het hoge stuwpan van deze stuw wordt verlengd. Dit heeft echter geen negatieve gevolgen voor naastgelegen grondgebruik en is vooraf besproken met en akkoord bevonden door aanliggende eigenaren. De nieuwe beoogde locatie is op basis van wensen van de aanliggende eigenaren nog wat verder stroomafwaarts gesitueerd dan in het eerste ontwerp.

De vispassage zal worden voorzien van een afsluiter, om in perioden van watertekort waterverlies via de vispassage te voorkomen.

Op basis van bovenstaande worden geen negatieve effecten van het plan voorzien.

1.5 Wijze waarop het werk zal worden uitgevoerd

Na vaststelling van het Projectplan Waterwet wordt het uitvoeringsontwerp van de nieuwe constructie opgesteld. De uitvoeringswerkzaamheden staan gepland voor de eerste helft van 2018. Bij de uitvoering van werken wordt uiteraard rekening gehouden met de leefbaarheid en bereikbaarheid van de directe omgeving. Het werkterrein is voornamelijk bereikbaar via eigen gronden, maar ook gronden van derden kunnen hiervoor deels noodzakelijk zijn. Het Waterschap voert hier met de betreffende perceeleigenaren gesprekken over. Waar nodig worden overeenkomsten afgesloten voor tijdelijke ingebruikname van werkstroken op gronden van derden.

De nieuwe constructies worden licht uitgevoerd (stalen constructies, zo nodig lichte funderingsconstructie) en ook met de overige materialisaties wordt gekeken om met name het gewicht te beperken om zodoende zo veel als mogelijk zwaar bouwmaterieel te vermijden.

Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt een standopname van het terrein gemaakt. Na de bouwfase wordt het gebruikte terrein weer naar de oorspronkelijke situatie hersteld.

Voor de bouw zal een tijdelijke bouwkuip worden aangebracht en zal bronnering en bemaling nodig zijn. Het bronneringswater zal weer op het oppervlaktewater worden geloosd.

1.6 Beschrijving van de te treffen voorzieningen, gericht op het ongedaan maken of beperken van nadelige gevolgen.

Beperken nadelige gevolgen van het plan

Er zijn geen nadelige gevolgen van het plan voorzien.

Beperken nadelige gevolgen van de uitvoering

Ter beperking van de nadelige gevolgen van het plan tijdens de uitvoering zijn de volgende maatregelen voorzien:

- Er wordt gewerkt volgens de gedragscode Flora en faunawet.
- Indien aan de orde zal er een omleidingsplan en bereikbaarheidsplan worden opgesteld ten behoeve van de uitvoering van het werk met in achtneming van de veiligheid voor de omgeving.

Financieel nadeel

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien die de uitvoering van het project in de weg staat. Indien een belanghebbende ten gevolge van dit besluit toch schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en ten aanzien waarvan de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd, kan op grond van artikel 7.14 van de Waterwet een verzoek om schadevergoeding worden ingediend. Voor de wijze van indiening van een dergelijk verzoek en voor de procedure wordt verwezen naar de verordening schadevergoeding van het waterschap Aa en Maas.

1.7 Legger, beheer en onderhoud

Legger

De in dit projectplan beschreven maatregelen leiden niet tot een aanpassing van de ligging en/of afmeting van het profiel van vrije ruimte en de beschermingszone. Met het kiezen van de voorkeursoplossing is tevens tijdens het veldbezoek de invloed op Beheer & Onderhoud besproken (niet alleen de passages zelf, maar juist ook de relatie met de gehele waterloop). Het inpassen van de passage is hier allemaal op afgestemd.

Als gevolg van de in dit projectplan opgenomen maatregelen is aanpassing van de legger aan de orde. Na afloop van de werkzaamheden worden de stuw en vispassage in de legger van het waterschap opgenomen dan wel aangepast. De legger beschrijft de eisen naar ligging, vorm, afmeting en constructie waaraan waterstaatswerken op grond van waterstaatskundige eisen moeten voldoen en heeft als zodanig geen rechtsgevolg. De legger volgt de waterstaatskundige besluitvorming, zoals de vaststelling van het onderhavige projectplan. Tegen deze vaststelling staat rechtsbescherming open (zie hoofdstuk 3 van dit plan). Dit wil overigens niet zeggen dat er geen sprake kan zijn van geringe, niet fundamentele, afwijkingen tussen het oorspronkelijke plan en de daadwerkelijke uitvoering van de maatregelen. De uiteindelijke maatvoering (dus na de revisiemeting) is bepalend voor de nieuwe legger)

Beheer en onderhoud

De stuw en vispassage worden beheerd en onderhouden door het waterschap.

Het beheer en onderhoud van een De Wit-vispassage bestaat voor een groot deel uit controle en het ongedaan maken van verstoppingen. De vispassage zal hiertoe aan de bovenkant worden voorzien van eenvoudig te verwijderen roosters, zodat de kamers bereikbaar zijn voor het verwijderen van vuil.

Aan de instroomzijde zal een afsluitconstructie worden aangebracht, zodat de vispassage in droge perioden en ten behoeve van onderhoud veilig en gemakkelijk dichtgezet kan worden.

In onderstaande tabel staat een overzicht van het benodigde beheer en onderhoud en de frequentie en periode van uitvoeren.

Tabel 1. Onderhoud vispassage

Activiteit	Periode	Frequentie
Vispassage geheel nalopen aan begin migratieperiode: afdekroosters lichten en grof materiaal (bladeren, takken) verwijderen	Januari	1x / jaar
Maandelijks controle tijdens migratieperiode: inspectie kamers op verstoppingen	Maart - Juli / Augustus	1x / maand
Bodem vispassage controleren: Bezonken sediment verwijderen en stortsteen aanvullen indien nodig	Najaar / Winter	1x / 10 jaar

1.8 Afstemming

Er heeft vooraf overleg plaatsgevonden over het ontwerp met de directe aanwonende van de nieuwe locatie alsmede met Bavaria. Reacties van deze direct betrokkenen zijn op verschillende punten meegenomen en verwerkt in het definitieve ontwerp. Betrokkenen zullen verder worden geïnformeerd over de ter inzagelegging van het ontwerp-projectplan.

2 VERANTWOORDING

2.1 Verantwoording op basis van wet- en regelgeving

Waterwet

Als een waterschap een waterstaatswerk wil aanleggen of wijzigen, dient op grond artikel 5.4 Waterwet een projectplan te worden vastgesteld, met daarin een beschrijving van het werk en de wijze waarop dat zal worden uitgevoerd, dit inclusief een beschrijving van de voorzieningen om nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk ongedaan te maken of te beperken (zie deel 1). Het werk dient bij te dragen aan de doelstellingen van de Waterwet waaronder voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van het watersysteem en vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen (artikel 2.1). Onderhavig projectplan voldoet aan de hierboven genoemde vereisten.

Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)

De Kaderrichtlijn Water is een Europese richtlijn die voorschrijft dat de ecologische toestand van de Europese wateren aan bepaalde eisen moet voldoen. In de richtlijn is een indeling gemaakt in stroomgebieden. Het gebied van waterschap Aa en Maas valt onder het stroomgebied Maas. Waterbeheerders en overheden zijn zelf verantwoordelijk voor het doorvertalen van de KRW doelstelling in het eigen beleid en in concrete maatregelen om de toestand van het watersysteem op orde te krijgen.

Onderhavig projectplan draagt bij aan de ontsnippering van leefgebieden van vissen en daarmee aan een natuurlijker en gezonder visstand in de Goorloop en daaraan verbonden waterlopen. Hiermee levert het plan een bijdrage aan de doelstellingen van de KRW.

2.2 Verantwoording op basis van beleid

Waterbeheerplan 2016 - 2021

In het Waterbeheerplan (WBP) is vastgelegd welke doelen waterschap Aa en Maas nastreeft en welke maatregelen getroffen worden om die doelen te halen. Deze doelen zijn ondergebracht in programma's. In het programma Gezond en Natuurlijk Water zijn doelen vastgelegd gericht op een ecologisch goed functionerend watersysteem met een goede waterkwaliteit. Het waterschap heeft de doelen uit de Kaderrichtlijn water op deze manier doorvertaald in het eigen beleid. Het streven naar een gezonde visstand en het opheffen van vismigratieknelpunten zijn binnen dit programma belangrijke opgaven. In het WBP is vastgelegd dat in de periode 2016 - 2021 80 vismigratieknelpunten moeten worden opgelost. Stuw 234D is in het vismigratiebeleid geprioriteerd als in de huidige planperiode op te lossen knelpunt.

2.3 Benodigde vergunningen en meldingen

De volgende vergunningen en meldingen kunnen benodigd zijn. Hierbij is kort weergegeven op welke onderdeel van de werkzaamheden de vergunning of ontheffing betrekking heeft:

- omgevingsvergunning - activiteit aanleggen (een vispassage valt niet in de categorie bouwwerken).
 - gezien de ligging in of nabij de invloedssfeer van het Wilhelminakanaal dient het ontwerp bij Rijkswaterstaat te worden ingediend ter controle of een vergunning hiervoor is benodigd.
- Deze vergunningen en meldingen zullen een aparte procedure doorlopen bij de betreffende bevoegde gezagen.

Reeds onderdeel uitmakend van dit projectplan:

- watervergunning: aan de orde voor onttrekken van grondwater voor tijdelijke bronnering of bemaling bij realisatie van duikers en kunstwerken.
- melding Besluit lozen buiten inrichtingen: aan de orde voor lozen van tijdelijke bronnering en bemaling.

3 RECHTSBESCHERMING

Uitgebreide procedure conform afdeling 3.4 Awb

Zienswijze

Als een ontwerp-projectplan is vastgesteld, wordt dit bekend gemaakt door publicatie op www.aenmaas.nl/bekendmakingen. Het plan ligt gedurende zes weken ter inzage. Voordat het waterschap een definitieve beslissing neemt, kunnen belanghebbenden en ingezetenen gedurende deze periode hun zienswijze op dit ontwerp-projectplan kenbaar maken. Dat kan schriftelijk of mondeling. Een reactie moet vóór afloop van de termijn bij het waterschap zijn ingediend. In beginsel kunnen **uitsluitend** degenen die tijdig een zienswijze hebben ingediend, tegen het definitief vastgestelde plan beroep instellen.

Beroep en hoger beroep

Als het projectplan is vastgesteld, wordt dit bekend gemaakt door publicatie op www.aenmaas.nl/bekendmakingen. Tegen het plan staat gedurende zes weken de mogelijkheid tot beroep open. Gedurende zes weken vanaf de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd kan beroep worden ingesteld bij de rechtbank. Belanghebbenden die tijdig een zienswijze hebben ingediend en belanghebbenden aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten geen zienswijzen te hebben ingediend, kunnen beroep indienen. Voor het indienen van een beroepschrift is griffierecht verschuldigd. Tegen de uitspraak van de rechtbank kan vervolgens hoger beroep worden ingediend bij de Raad van State.

Crisis- en herstelwet

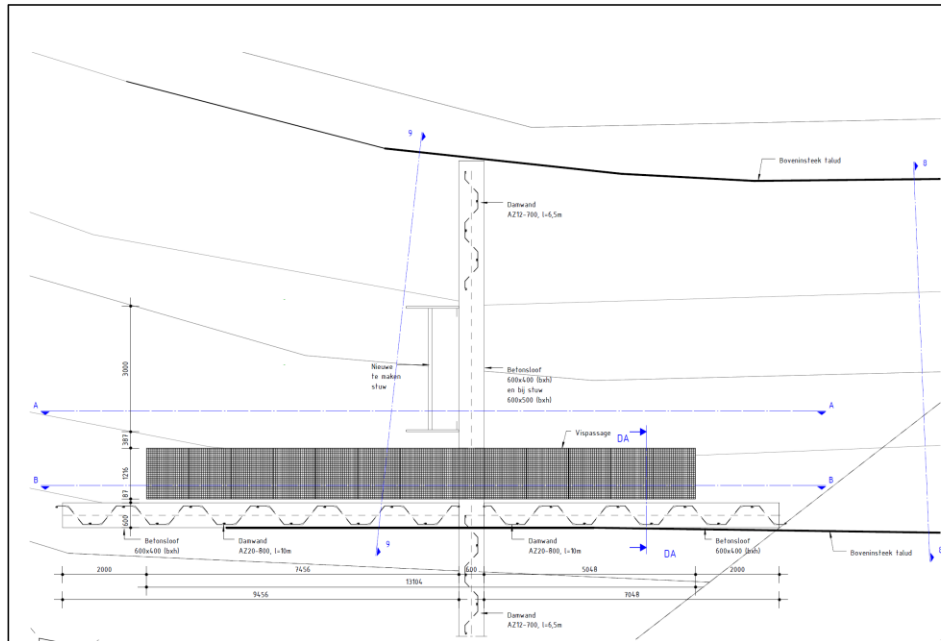
Op de vaststelling van een projectplan is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbenden in het beroepschrift moeten aangeven welke beroepsgronden zij aanvoeren tegen het besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Belanghebbenden wordt verzocht in het beroepschrift te vermelden dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Verzoek om voorlopige voorziening

Het projectplan treedt na vaststelling in werking, ook al wordt er een bezwaar- of beroepschrift ingediend. Dit betekent dat de maatregelen opgenomen in het projectplan kunnen worden uitgevoerd. Om dit te voorkomen kunnen belanghebbenden gelijktijdig of na het indienen van een beroepschrift een zogenaamd “verzoek voor het treffen van een voorlopige voorziening” worden gevraagd bij de Voorzieningenrechter van de rechtbank. Ook in dat geval is griffierecht verschuldigd.

4 BIJLAGEN

1) Ontwerptekening stuw en vispassage 234D

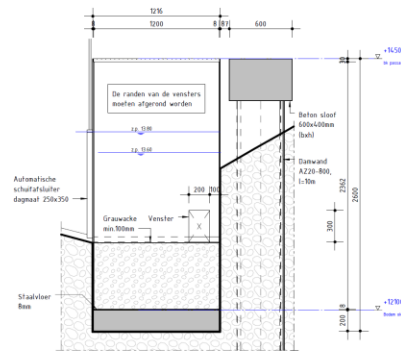

Bovenaanzicht
schaal: 1:50

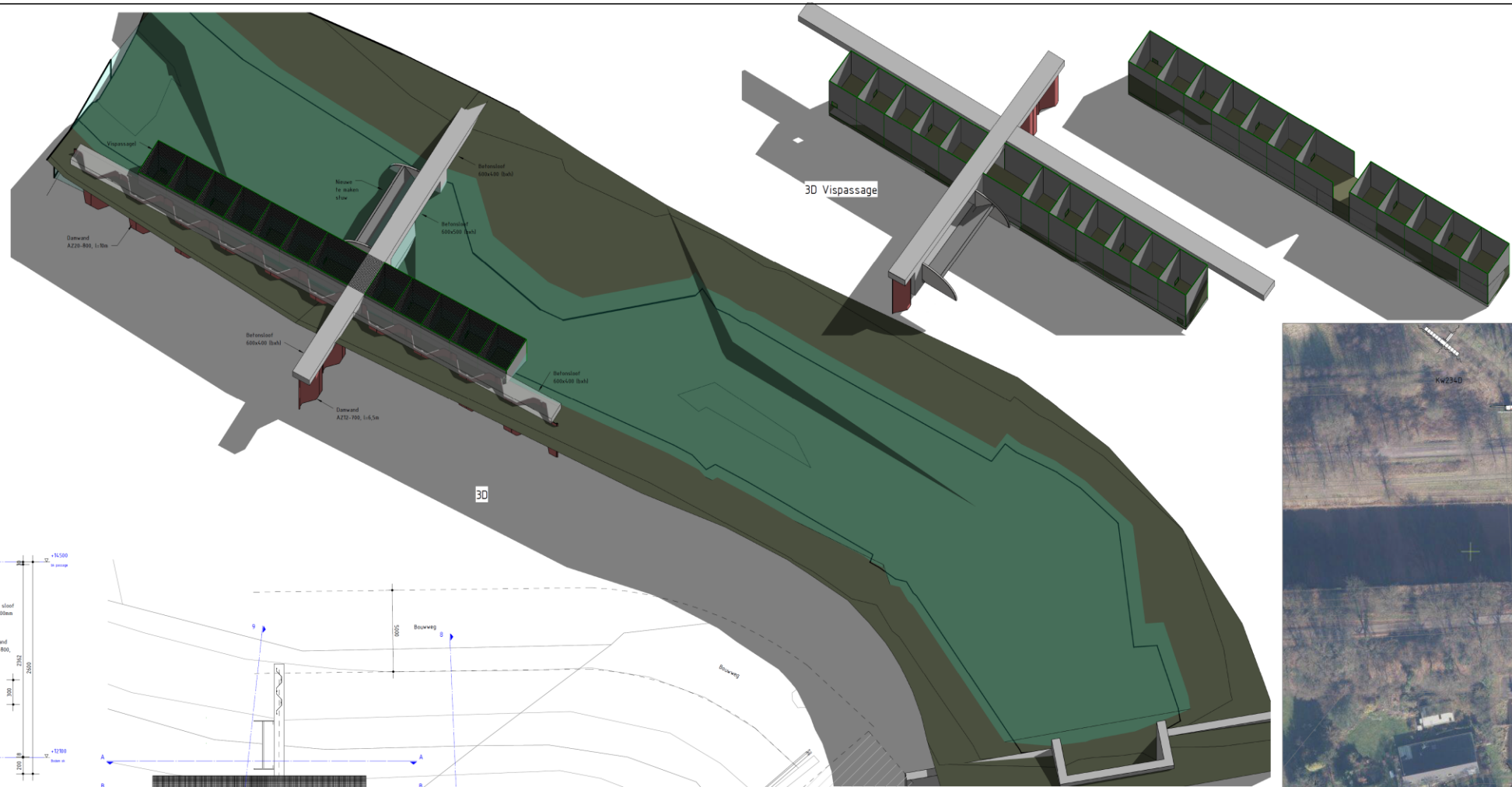
DAMWANDSTAAT					
Aantal	Type	Breedte	Diepte	Lengte	Volume
9	AZ 12-700R 700x314	700	314	6500	0,48 m ³
21	AZ 12-800 800x450	800	450	10000	2,70 m ³
29					3,18 m ³

Damwand
schaal: 1:50

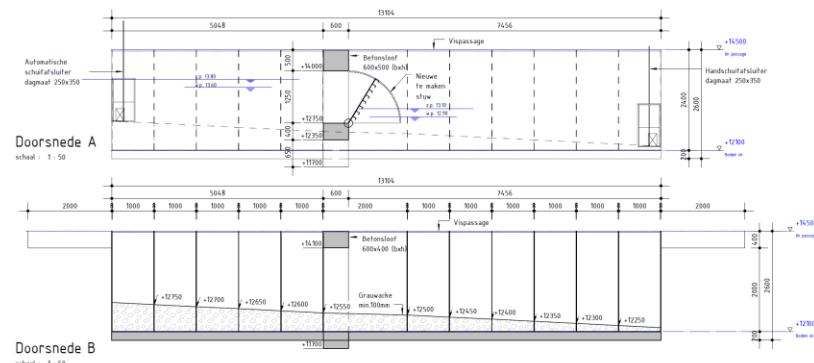
Plattegrond Vispassage
schaal: 1:50

Detail A
schaal: 1:20

Bovenaanzicht Terrein en bouwweg
schaal: 1:500

Doorsnede B
schaal: 1:50

Doorsnede 234D-8
schaal: 1:50

Doorsnede 234D-9
schaal: 1:50

Locatie
schaal: 1:500

Situatie

Ontwerpsoort: 50 tracé
Maatstaf: 1:500
Maken in millimeters, tenzij anders aangegeven

Waterschap Aa en Maas
Clusterproject vismigratie - Goorloop

KV234D

Projectnummer	WV-DO-108	Blad	A	Datum	22-08-2017	Beoordelaar	Breake
Bestand	1:50 en 1:20	Formaat	A3 verticaal	Stad	Eindhoven	Deel	W11 W12

SWECO